

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

1 [i.e. 2]. Calumnia in P. Riccium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

proximo adfuturam, & cum horologio curando quod sibi mandatum fuerat in cassum pecunias quæssisset, nauigium remisit ad Gubernatorem cum Indo Æthiope, huiusmodi operum docto artifice in Canara nato; simulque honorarium munus ei offerendum, quod utrumque multa cum gratia accepit Gubernator.

LIBER II.

SOLVS Sciaochini dum agit Riccius, expertus est varias aduersi, & prosperi vices. Literatorum flos prosequabatur hominem omni benevolentia, & honore; exagitabat populum omni barbarie. Natiuum enim barbariem, nunquam deposuit Cantonienſis Prouincia; Sinis quondam extranea, & ſolum confinis; iure pridem ciuium donata; nunquam ſatis agreſte ingenium exuta; externis verò tanto præ aliis Prouinciis inſenſa, quanto iis propior, nec eam mitigant quos ducit ex commercio Micaenſi quæſtus, vt quò ſoli ferè pingueſcant Mandarini, caritatem annonæ plebs inde patiatur. Accedit perpetuus ab Luſitanorum incremento metus, & ſuſpicio pertinax, velut ab hoſtibus in propinquo ſitis; hinc acerba in Patres popelli odia, quæ mendaciſſimus de ſuperba illa turri exasperauit rumor, ſpangebatur querelis minimè obſcuris, noſtrorum qui prope habitabant ædificari ſumptu, turris non iam vt antea Florida, ſed Externorum cognominabatur; indignabatur ciuitas cum ſubiectis ſibi vndecim urbibus, ciuium ſuorum contributione perfecti operis, gloriam omnem gratuito externis hominibus ceſſuram. Hos ergo Protegis, & Gubernatori nota gratia ſeptos, non auſi de medio tollere, condicunt inter ſe tam dira, & improba vexatione aſſictare vt compellerentur voluntario diſceſſu illam redimere, inſultant contumelioſis clamoribus, vluatu, lapidatione fenestrarum, & rectorum aſſidua, cui cum etiam pueri manus commodarent, eorum vnum ſamulus intra fores pertractum, territat quaſi iudici traditurus, aſſunt breui poſt viri quidam honeſti quibus illum vrbane humanitèrque repoſcentibus, pari comitate ſtatim eſt rediſtus: hanc veri puram, & inſontem aream, ſceleſti ex vicinia ſycophantæ duo, putarunt idoneam cui accuſationem ædificarent periuram, & atrocem, quæ in Riccij ſaltem deportationem deſineret. Fraudem concinnant, agnatum pueri vaſtrum, & falſis aſſuetum delationibus accuſatorem inducunt, & ad illinendam accuſationi pietatem, pueri fratrem illum eſſe affirmant; ipſi ſibi aſſumpta teſtium perſona promittunt ſe pro teſtimonio dicturos. Accuſatoris præmium ſi cauſam vinceret, exilium Riccij, reſti-

1.
Canton. Prouinc
barbara, externis
inſenſiſſima,

1.
Calumnia in
P. Riccium.

tuendum Turri Floridæ nomen; & ingens vtrunque perfido apud populum cum laude gratia. Sic probè meditatus nodum capitis cum puero soluit, & passis ut illic vsus est in grauissimo dolore crinibus, ambo vrbein subeunt ciulantes, & contra Externos dæmones legum opem coactis lachrimis implorantes: affectatur illos ad tribunal frequens plebecula, incipit accusator; ab illo turris accola externo germanum hunc suum puerum simplicem intra ædes suas blandiendo pellectum, raptatum interiùs, & vincum, vt clam Macaum transmissus in seruum venderetur; non potuisse miserum toto illo sui carceris triduo auxilium rogare quod ingesta per vim succi potione vocem ei abstulissent. Palam esse rem toti viciniæ, adesse testes oculatos, (scelerosos nempe quibuscum fraudem construxerat duos) perorabant huic fabulæ pueri lachrimæ; Gubernator nostri obseruantissimus & amantissimus expugnari se tamen tam probabili criminis specie sentiebat; nam de muta illa potione, ea crebro est vsui apud Sinas, de asportando in mancipium puero, id genus plagij quondam verè an falsò impactum Lusitanis, nondum satis abolitum fuerat. Turbæ quæ accusatori aderat commurmuratio, vindictam fremitu petere videbatur; sed quod rerum ignarus Riccius milliari abesset, imminerétque nox, res est in craftinum dilata, vulgatæque interim latius tandem ad Riccium peruenit, cui statim libellum scribenti quo calumniam purgaret, adstat apparitor ad fores, & sequi se iubet ad tribunal. Deo vno confusus sequitur, cum inops consilij aduersus calumniam tot dolis, & periuriis probatam nihil haberet præter negationem facti veram & simplicem, sed infirmam & cassam. Indianum iuuenem secum ducit, haud eo vsurus ad defensionem, sed quod linguam Sinensem haberet paulò expeditiorem. Præsentem Gubernator acerbissimè obiurgat, indignatus suum de illo iudicium imprudentiæ datum iri; exprobrat ingrati perfidiam animi, & beneficia quibus ante illam nemo esset illustrioribus affectus pessimè repensa, effusa demum indignatione, iubet si quid haberet dicere: hic dum eius responsum expectatur, prodit iuuenis Indus eius comes, & sinu vestium laxato saxa in medium effundit quæ pridè sero calumniator puer in fenestras ædiam miserat, remque vt gesta erat emnem candidè exponit, adolescentis vtriusque calumniatoris & defensoris narrationibus inter se compositis, animaduertit prudens Gubernator, iniquissimam criminationem, fraude ac lachrimis subæratam; ne tamen deesset præiudicio testium quo stipata illic & fremens in externos turba nitebatur, culpam interitu in Canarenses vertit horologij rotati artificem, eumque sententia damnat ad Macaum, vnde venerat repetendam: tum cogniturus amplius de re summa, tres turris fabricæ Præfectos accersit, qui si quis alius, quicquid gestum erat per se ipsi spectarant; & cum essent graues, notæque probitatis, certam populo fidem facturi erant. Riccius dum ij aduenissent, in palatio custodit afflictissimum & maximè anxium haud quidem metu crudelium verberum;

rum;

rum; sed periculo fidei sacrosanctæ tam diuturnis illuc inductæ sudoribus in æternum, & ignominiosum exilium pellentia. Deo igitur simplex Dei causam cõ ardentius commendabat, quò tota Sciochino nobis infentior produci testis non poterat, tribus illis fabrice Præfectis, quorum gloria intererat, ne nostris, ut falso fiebat, turris gloria attribueretur, eratque illis tam facile mentiendo nostros regno eicere, quam Sinis pronum est mentiri. Comitatus est accusator Viatorem seruum, & tribus inuentis quos euocabat Gubernator toto itinere pertinacissimè instirrit, falsis, veris, precibus; etiam pretio, si mallet testimonium vendere, ut secum sentirent, & facerent. Ut tamen de genibus ad tribunal sterere ij quidem in medio; hinc inde accusator & Riccius; pone duo illi calumniosæ tragœdiæ Architecti, interrogatus ex tribus Præfectis ætate prouectior (& erant omnes ætate senes) equid scirent de iis quæ ad turrim contigerant? respondet, vniâque alij; & scire, & vidisse, narrantque fusiùs lapidationes, puerum pudie sub noctem deprehensum, clausum, statimque proborum hominum precibus liberatum quæ verbis propè totidem ab Indo iuvene, qui laxa protulerat fuerant enarrata. Res est igitur, subdit vultu irato Gubernator, heri sub cerum gesta, nec puer triduum à Patre detentus, & clausus? cui senex, nequidem decimam horæ partem: nec fuit pluribus Gubernatori opus; indignitate sceleris accensus, & discriminis grauitate in quod per fraudem adductus fuerat, innocentissimum, & amicissimum damnandi, extemplo edicit accusatorem sacrilegum, in ventrem humi pronum, coram omnibus à carnifice distendi, & cruciatibus fistularum arundinum graui fæce (quæ solent sanguinem & frustra carniùm paucis ictibus ducere) vehementissimè verberari, frustra supplicante pro venia Riccio; Gubernatore indignum venia inclamante, plagique singulis, condigna scelesto, conuitia ingerente, quibus extortiti concinnatores fraudis, iidemque falsi testes, clam se per mediam turbam illuc trahunt vbi non possent deprehendi. Tam illustri fama iudicij complures exiuit, ut gratularentur honorem Riccio gloriose assertum. Postridie adfuit à Gubernatore apparitor, & edictum, priori longe seuerius domus nostræ foribus affixit quo pœnis grauissimis omnis ab ea eiusque incolis prohibebatur iniuria. Præterea Riccio ex amantissimi patrom recenti Magistratu, recens accreuit lætitia, regio enim ab aula diplomate in gradum Cincitani prouectus Gubernator, eadem ex sede, atque vrbe trium ditionum regendis vrbibus auctus est; explosa superstitio Sinarum qui ut ex omni re expiscantur futura, ominabantur ipsi tristem gratiæ in aula iacturam ob defensionem & beneuolentiam Patribus præstitam; ipse ve.ò illius tam honorifico in nouam potestatem exitu confirmatus, factus est nobis adiectior, & solito crebrius Mandarinis complures data opera secum trahens domi nostram venit, inspecturus Mathematica inuenta quæ suapte tum manu elaborabat Riccius, tam Sinenfium Fabricum qui

3.
Detecta calumnia auctores puniuntur.

4.
Mathematica Riccio vitil.

suas